



Foto 1. Naturnær skovdrift på SLS er bl.a. kendetegnet ved vedvarende skovdække og to etager. Her ses douglas og sitka med selvsåning af især tsuga.

# Integreret produktion af biodiversitet i produktionskovbruget

---

Af skovrider Niels Peter  
Dalsgaard Jensen, Salten Langsø  
Skovadministration

---

Naturnær drift med PEFC  
certificering forbedrer bio-

diversiteten på en række  
områder. Der skal bl.a. sik-  
res dødt ved, biodiversitets-  
arealer og skovbryn, og der  
er krav til andel af hjemme-  
hørende træarter.  
Men der er også brug for

særlige tiltag for at optimere  
biodiversiteten. Der er be-  
hov for flere lysttræarter og  
busktræarter, levesteder for  
varmeelskende arter. Og der  
kan mangle vand i skoven.



Foto 2 og 3. Der er en række forhold som man skal kompensere for i naturnær skovdrift for at forbedre biodiversiteten. Det kan være udlæg af lysåbne arealer og arealer til kvælstofelskende arter eller evighedstræer som denne ædelgran fra 1898.



Der har i august været afholdt fem workshops rundt om i landet for at diskutere bevarelse og styrkelse af biodiversiteten i skovene. Arrangørerne var Center for Makroøkologi, Evolution og Klima ved Københavns Universitet sammen med lokale skovejendomme.

En af de fem workshops fandt sted på Salten Langsø Skovadministration ved Brædstrup den 22. august i skove ved Addit og på Vissinggård. Skovrider Niels Peter Dalsgaard Jensen havde udarbejdet et oplæg til workshoppen som gengives her.

Workshoppen omtales i næste artikel. Red.

Udgangspunkt for workshoppen er hvordan man driver naturnær skovdrift i kombination med PEFC certificering.

Skovene drives i vedvarende drift. Det betyder at man undgår afdrifter – som dog kan komme på tale hvis træerne er gået ud, væltet i stormfald, eller der er ønske om et træartsskifte.

Produktion af biodiversitet koster produktionsskovbruget et beløb på bundlinjen. Det betyder at produktionen af biodiversitet skal optimeres så naturen får mest for pengene.

Produktion af biodiversitet kan ofte kombineres med ejerens hensyn til flersidig anvendelse (jagt, bærsamling, svampeplukning), æstetik og veneration over for fortiden og tidligere ejeres beslutninger.

## Naturnær drift

Naturnær skovdrift i regi af SLS er kendetegnet ved:

- Vedvarende skovdække og to etager.
- Skygge på skovbunden og der med høj luftfugtighed.
- Skovning af træerne sker ved den økonomisk optimale diameter.
- Der tyndes for de kvalitetsmæssigt bedste træer.
- Der dyrkes flere træarter på samme areal og gerne blandinger af løv og nål.
- Ingen brug af pesticider og NPK gødning.
- Færdsel med maskiner sker kun på faste kørespor.
- Der anvendes punktvis jordbearbejdning frem for fuld bearbejdning.
- Stabilitet lig med kontinuitet.

## Nytte af certificering

PEFC certificeringen supplerer den naturnære skovdrift med følgende som gavner biodiversiteten:

- Der er krav om at efterlade dødt ved som er levested for andre organismer end i den dyrkede skov.
- Der er krav om udlæg af 7,5% biodiversitetsareal med tilhørende plejeplaner.
- Der er krav til andel af hjemme hørende træarter.
- Der indgår beskyttelse mod konvertering af ældre bevoksninger af hjemmehørende arter og be-

voksninger med en biologisk rig natur til nåletræ/intensiv produktion.

- Der skal bevares og udvikles stabile skovbryn.
- Sjældne arter af planter og dyr skal beskyttes.
- Der skal beskyttes nøglebiotoper (de er dog til dels også beskyttet via Skovloven).
- Der skal indgå en aktiv vildtforvaltning.

## Lovgivning

Der er krav i lovgivningen som har betydning for produktionen af biodiversitet:

- Loven beskytter rovfuglereder (der må ikke foretages skovning fra 1/2-31/8) samt hule træer og spættettræer (må ikke skoves fra 1/11-31/8). Træer med reder af ørne, sort stork og rød glente må slet ikke skoves.
- Flagermus beskyttes (under Habitatdirektivets artikel 12). Træer med hulheder, som er vigtige for at opretholde den økologiske funktionalitet i et skovområde (yngle- og rastelokalitet) bevares.

## Gevinst via driften

En række former for biodiversitet får vi forærende igennem driftssystemet:

- Den biodiversitet som stiller krav til skygge og høj luftfugtighed.
- Der er højere træartsbiodiversi-

tet på det enkelte areal og dermed flere forskellige habitater pr. arealenhed.

- Arter knyttet til bøg som er den mest anvendte hjemmehørende skyggetræart.
- Arter der kræver uforstyrret jordbund.
- Arter som kræver kontinuitet - ingen nulstilling af naturen ved afdrift.

### Gevinst via certificering

Flere former for biodiversitet opnås gennem certificeringen:

- Arter knyttet til dødt ved og evighedstræer.
- Arter som er særligt knyttet til hjemmehørende træarter.
- Arter som er knyttet til skovbryn.

### Kompensation

Biodiversiteten gavnnes således allerede på en række måder gennem driften og gennem krav fra certificeringen. Der er dog også en række forhold som vi skal kompensere for ved særlige tiltag i den naturnære skovdrift med certificering for at

tilgodese biodiversiteten:

- For de fleste træer afbrydes livscyklus når de fældes, og det kan modvirkes ved afsætning af evighedstræer.
- Der efterlades ikke tilstrækkeligt med dødt ved.
- Der mangler lystræarter som f.eks. eg.
- Der mangler ikke-produktive hjemmehørende arter som birk, lind, røn, pil, avnbøg, spidsløn, tørst, hæg osv.
- Der mangler blomstrende buske.
- Der mangler afdriftsarealer og større lysbrønde til kvælstofelskende arter såsom gederams, brandbæger, hindbær og brombær.
- Der mangler mere permanente lysåbne arealer.
- Der mangler habitater til varmeelskende arter – fx eksponerede rande.
- Der kan mangle vand i skoven (det er dog sjældent et problem i SLS da det kun er aktuelt, hvis man dræner). Det kan afhjælpes ved at etablere en sø hvis det er muligt.

- Forhåbentlig er der mangel på katastrofer – skovbrand, stormfald, tørkeskader m.v.

Hvordan afhjælper vi bedst og billigst ovennævnte forhold? Er de tiltag vi gør i dag de optimale, og kan eller skal der prioriteres imellem tiltagene? Kan vi registrere, hvilke tiltag der på en given lokalitet er mest behov for?

En række hensyn til biodiversitet følger ikke implicit af naturnær skovdrift og certificering. I hvilket omfang kan eller skal vi imødekomme disse hensyn uden økonomisk kompensation?

Skal vi foretage en zonerings så skoven inddeles i arealer hvor produktion, hhv. biodiversitet optimeres? Skal og kan vi integrere begge hensyn på samme arealer, eller skal vi i større grad opdele funktionerne på forskellige arealer?

# FARMA®

®
FARMA® – EUROPAS I SÆRKLASSE MEST SOLGTE SKOVVOGN.



FARMA  
CT 6,7–9F

**FARMA T9 er en af Danmarks mest solgte skovvogne. På FARMA T9F har vi beholdt forgængerens mange fordele.** Du får fortsat samme svingbare rammestyring, samme kraftige bogie og samme styrke i rammen. Nu kan du også vælge om du vil have lavett eller teleskop støtteben. Vognen har fået et nyt krankonsol, som sikrer bedre udsyn gennem frontgitteret. Derudover kan du nu udruste vognen med en 6.7 meter kran.

OFFICIEL FORHANDLER:


Yding Smedie & Maskiner

Egeskovvej 10  
 8700 HORSENS  
 Tlf. 7578 2230  
 info@ysm.dk  
 www.ysm.dk




